

Bijlage schoolgids 2019/2020

Kindcentrum CBS De Akker

Kwadraatafdeling

INHOUDSOPGAVE:

- 1.1 Voorwoord**
- 1.2 Leerlingpopulatie**
- 1.3 Kwadraatafdeling en haar omgeving**
- 1.4 Toekomstige ontwikkelingen**
- 1.5 Onderwijskundig beleid**
- 1.6 Leerstofaanbod**
- 1.7 Onderwijs Leerproces**
- 1.8 Personeelsbeleid**
- 1.9 Directievoering/Schoolleiding**
- 1.10 Personeelsorganisatie**
- 1.11 Professionalisering**
- 1.12 Organisatie en Beleid**
- 1.13 Beleid t.a.v. indeling groepen**
- 1.14 Communicatie**
- 1.15 Inzet van middelen**
- 1.16 Verwijzing naar het Voortgezet Onderwijs**
- 1.17 Toetsing en toetsinstrumenten**

1.1 VOORWOORD:

Alle PCBO Meppel-scholen zijn Kwadraatscholen en hebben daarmee een aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Kindcentrum De Akker heeft daarnaast als enige PCBO Meppel-school een afdeling voor fulltime onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen. Deze afdeling is gestart in het schooljaar 2011-2012 en heeft recent haar eerste lustrum gevierd.

De Kwadraatafdeling is gekoppeld aan Kindcentrum De Akker en alle algemene informatie over de Akker is van toepassing op de Kwadraatafdeling. Denk hierbij aan schooltijden, schoolgebouw, de wijk waarin de school staat, maar ook aan de visie op de ontwikkeling van kinderen. Voor algemene gegevens kan de schoolgids van Kindcentrum De Akker worden gebruikt. Onderliggende schoolgids is de bijlage, specifiek voor de Kwadraatafdeling, daar waar deze afwijkt van de reguliere afdeling. Ook op de Kwadraatafdeling willen wij vanzelfsprekend dat de leerlingen zich veilig, geborgen en gewaardeerd weten. Dat de leerlingen zich herkend en erkend voelen. Ons motto is 'optimale ontwikkelingskansen met hart voor ieder kind'. Binnen de Kwadraatafdeling ligt de nadruk hierbij op leren leren, samenwerken, een rijke leeromgeving, zelf-ontdekkend leren, respect, leren oplossen van conflictsituaties, het ontwikkelen van een kritisch denkvermogen, zelfredzaamheid, solidariteit, inleven, anders-zijn en accepteren. Dit geven we vorm vanuit het serieus nemen van de kinderen en hun ouders, onze identiteit, het richten op de toekomst, het eigentijds leren en het bieden van adaptief onderwijs. Ook hechten de leerkrachten van de Kwadraatafdeling, evenals hun collega's op de reguliere afdeling een grote waarde aan een blijvende ontwikkeling van zichzelf om scherp te blijven en zo de kinderen zo optimaal mogelijk te kunnen begeleiden.

1.2 LEERLINGPOPULATIE

De Kwadraatafdeling van de Akker heeft naast een lokale ook een regionale functie. Kinderen worden door hun ouders uit de gehele regio aangemeld, omdat zij onderwijs nodig hebben dat passend is bij hun mogelijkheden en leerwensen.

De aangemelde leerlingen zijn gediagnosticeerd hoogbegaafd. Hierbij wordt gekeken naar zowel hun IQ (130 of hoger), de aanwezige persoonskenmerken van een hoogbegaafde leerling, sociale vaardigheden en didactische behoeften.

Naast het bieden van een onderwijsprogramma dat meer op maat is voor het hoogbegaafde kind kent de Kwadraatafdeling een bijkomende functie: het leren en spelen tussen ontwikkelingsgelijken heeft een positieve uitwerking op alle kinderen. Wij gaan hierbij uit van de theorie van *Mindset* van de Amerikaanse psychologe Carol Dweck die zegt dat iedereen anders is en dat je naar school gaat om te leren wat een positieve uitwerking heeft op het durven leren van kinderen. Zij leren dat het maken van fouten bij leren hoort en ze leren met hun fouten om te gaan. Daarnaast gebruiken we de Kanjertraining als ondersteuning om kinderen te leren omgaan met de persoonlijke verschillen tussen kinderen en het leren accepteren van deze verschillen.

Sommige kinderen hebben bij binnenkomst op de Kwadraatafdeling al één of meerdere klassen overgeslagen. Toch worden ze weer ingedeeld op basis van hun kalenderleeftijd. Door onze werkwijze van compacten en verrijken kunnen we de kinderen voldoende uitdaging bieden zonder daadwerkelijk te hoeven versnellen. We hechten hier ook waarde aan omdat de belevingswereld van de kinderen daarmee in onze optiek beter aansluiten bij hun klasgenoten.

Na het doorlopen van de groepen stromen de meeste kinderen in de regel uit naar het VWO, passend bij hun cognitieve mogelijkheden. In sommige gevallen is dit niet haalbaar en vaak is er dan sprake van een bijkomende aantoonbare belemmering op divers gebied.

1.3 ORGANISATIE

Korte geschiedenis

In 2010 werd gestart met twee groepen. Door de groei van een wachtlijst heeft in 2011 een uitbreiding plaatsgevonden met een derde groep. In het jaar 2017 start voor het eerst een vierde groep. We plaatsen maximaal 22 kinderen in een groep.

Onderwijskundig

De kinderen werken ten aanzien van verschillende vakken waaronder Rekenen, Taal en Spelling in een voor hen helder en zichtbaar ontwikkelingsformat. Wij doen dit met behulp van een door ons zelf ontwikkeld, digitaal portfolio en de methodes: Math, Rekentuin, Taal Actief en Taalzee. Groep drie gaat daarnaast werken met Lijn 3. Een doorgaande leerlijn in ontwikkeling wordt hiermee voor de kinderen optimaal zichtbaar gemaakt hetgeen de autonomie en eigenaarschap van leren stimuleert. Bij het onderwijs in schaken en vreemde talen wordt er groepsdoorbrekend en in niveaugroepen lesgegeven. Bij taal, rekenen en spelling wordt er zowel individuele als ook groeps-doorbrekende instructie gegeven om nog beter maatwerk te kunnen bieden. Een keer in de veertien dagen komt er een gastspreker in de school: "Praat in het Kwadraat". Hij/zij vertelt over zijn of haar beroep of hobby. Ook gaan we geregeld op excursie met de kinderen. Door middel van ook deze activiteiten ervaren de kinderen de toepasbaarheid van leren, kennis en vaardigheden en wordt leren betekenisvol.

1.4 KWADRAATAFDELING EN HAAR OMGEVING

De schoolomgeving heeft voor de Kwadraat kinderen in de regel een andere betekenis. De omgeving is voor hen groter. Zij reizen van-en naar de wijk waar onze school staat en de hechting binnen de omgeving van de school is daardoor gering. De kinderen stromen na groep 8 uit naar een vorm van Voortgezet Onderwijs zowel in als ook buiten Meppel.

1.5 TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

In het schooljaar 2016-2017 heeft het gehele Kwadraatteam een nascholing gevolgd om op de hoogte te blijven van de diverse actuele inzichten rond hoogbegaafdheid. Hierop bouwen we in de komende schooljaren op voort. Door intern personeelsverloop en de uitbreiding van de groep zijn er tevens nieuwe leerkrachten binnen het team die het afgelopen jaar de opleiding Begaafdheidsspecialist hebben gevolgd. Om de basis van het (technisch) lezen, spellen en rekenen uit te breiden, is afgelopen jaar in groep 3 gestart met een nieuwe methode Lijn 3. Daarnaast werken we aan de implementatie van de 21st Century Education Skills.

Dit schooljaar scholen wij ons als team verder om talenten van kinderen, binnen de mogelijkheden van de schoolse vakken, de ruimte te bieden om te groeien.

Wij koppelen dit aan de invoering en implementatie van de 21st. Century Skills.

1.6 ONDERWIJSKUNDIG BELEID

1.6.1 Visie en missie:

Visie

De Akker is een open, christelijke school. We waarderen elkaar om wie we zijn. Om passend onderwijs voor alle kinderen te kunnen verlenen biedt de school onderwijs en zorg op maat. Voor het geven van instructie houden we rekening met de wijze waarop kinderen leren, het leertempo en het leervermogen van het kind. Betrokkenheid van kinderen op eigen leren wordt gestimuleerd. Kwaliteiten en talenten komen tot bloei vanuit de onderwijskundige doelen en binnen de mogelijkheden van de leeromgeving. Ouderbetrokkenheid en participatie versterken de kwaliteiten van de school. Structuur en duidelijke afspraken zijn belangrijk voor kinderen om tot goede samenwerking en zelfstandigheid te komen. Leren en jezelf blijven ontwikkelen staat bij ons centraal. Van spelend tot zelfstandig leren. Dit bereiken we door een veilige, uitdagende, eigentijdse en aantrekkelijke leeromgeving te creëren.

De Kwadraatafdeling van basisschool De Akker in Meppel heeft als doel kinderen met een hoog leervermogen de mogelijkheid te bieden zich te ontwikkelen, in een voor hen uitdagende leeromgeving met zo min mogelijk belemmeringen en “in eigen tempo”. Hierbij richten we ons op de vier pijlers: cognitieve ontwikkeling, sociale ontwikkeling, emotionele ontwikkeling en motorische ontwikkeling.

Op de Kwadraatafdeling is dezelfde visie als op de reguliere afdeling van toepassing. Het christelijk geloof, verwoord in de Bijbel, vormt een waardevolle inspiratiebron voor jonge mensen op weg naar volwassenheid. We geloven dat het in praktijk brengen van de dingen die Jezus ons geleerd heeft een waardevolle bijdrage levert aan de ontwikkeling van jonge mensen.

Passie voor het werken met kinderen, christelijk geloof, vertrouwen, wederzijds respect, een grote mate van betrokkenheid en deskundigheid zijn waarden die de basis vormen voor ons handelen in het werk en voor ons gedrag. De leraar vervult ook een belangrijke rol als coach en “critical friend”.

De Kwadraat afdeling is geen school apart is maar een afdeling voor Passend Onderwijs binnen De Akker. Zij wil hoogbegaafde kinderen uitdagen, inspireren en stimuleren tot een zo optimaal mogelijke persoonlijke ontwikkeling en onderlinge samenwerking om op deze wijze bij te dragen aan het vergroten van onze kenniseconomie en actief mee te werken aan de vooruitgang van onze samenleving. We willen hen toerusten met vaardigheden die passend zijn bij de moderne, complexe en snel veranderende samenleving van vandaag, morgen- en “overmorgen”.

Het is belangrijk dat de leerlingen leren communiceren, samenwerken en spelen, met mensen van elk niveau en in allerlei situaties. Door negatieve ervaringen willen/kunnen kinderen nogal eens geen contact maken met andere kinderen. Het contact tussen deze kinderen, de andere kinderen op de Akker en de kinderen Meppel breed wordt bevorderd door middel van diverse activiteiten zoals: techniekochtenden, activiteiten betreffende Kunst en Cultuur, buitenspel, gezamenlijke BSO (Buiten Schoolse Opvang, vieringen, sport, en talentgroepen.

Missie:

Onze missie is een school te zijn waar kinderen zich geaccepteerd, veilig en geborgen voelen. Een school waar iedereen met plezier naar toekomt. Een plek met optimale ontwikkelingskansen voor ieder kind. Het onderwijsaanbod is afgestemd op een brede ontwikkeling met aandacht voor kennis, proces, product en vaardigheden. De leerkracht begeleidt elk kind in zijn of haar ontwikkeling en benadert het op een realistische en positieve wijze, waardoor de talenten, eigen aard en mogelijkheden worden ontdekt. Leren doen we met en van elkaar voor “nu en morgen”.

Ook voor de Kwadraatafdeling geldt de missie van De Akker: optimale ontwikkelingskansen voor ieder kind. Concreet betekent dit dat Kwadraat geen school apart is maar een afdeling binnen De Akker. Het is belangrijk dat de leerlingen leren communiceren, samenwerken en spelen met mensen van elk niveau en in allerlei situaties. Het contact tussen alle kinderen op De Akker wordt bevorderd middels activiteiten zoals techniekochtenden, open podium bij Top Ondernemers, gezamenlijke buitenschoolse opvang, , sport, kunst en cultuur, techniek, burgerschap, talentakkers, buitenspel, vieringen.

Onze afdeling is door middel van studie en nascholing blijvend in ontwikkeling om de kinderen optimale ontwikkelingskansen te kunnen bieden.

Motto:

De Akker waar talenten groeien.

1.6.2. Pedagogische – en didactische aanpak

Omdat het leren bij hoogbegaafde kinderen anders verloopt ziet het onderwijsleerproces er anders uit binnen een Kwadraatgroep. De leerstof wordt gecompact aangeboden waardoor tijd overblijft voor verbreden, verdiepen en verrijken.

Daarnaast is er een aantal vakken die niet binnen het reguliere aanbod vallen of op een wijze worden gegeven die sterk afwijkt van de standaard lesmethodes en/of kerndoelen: Chinees, Duits, filosofie, leren leren, leren denken, omgaan met hoogbegaafdheid, leren ondernemen, schaken.

Nieuwe stof wordt topdown aangeboden. Eerst wordt uitgelegd waar de lessen uiteindelijk toe moeten leiden, waarna de benodigde onderdelen aangeboden en nog in zoverre geoefend worden als nodig is. Er wordt daarbij uitgegaan van het geheel waarna toepassingen gemaakt worden van het geleerde.

Veel hoogbegaafde kinderen zijn perfectionistisch ingesteld en stellen hoge eisen aan zichzelf met faalangst als gevolg. Ook hebben veel kinderen niet geleerd om “te leren leren” en het maken van fouten te beschouwen als een kans om van te “leren”. Door gebruik te maken van de strategieën van het topdown denken en hogere denkvragen, “Taxonomie van Bloom”, krijgen de kinderen van de Kwadraatafdeling een passende structuur waarmee ze leren leren.

Binnen de Kwadraatafdeling ervaren de leerlingen dat er echt geleerd moet worden, soms met blokkeren tot gevolg. De leerlingen ervaren vaak een stuk onvermogen om te leren, een gebrek aan leerstrategieën en taakgerichtheid. We vinden het belangrijk dat ze leren trots te zijn op hun inspanning, inzicht doorzettingsvermogen, volharding en leren ervaren dat intelligentie verder ontwikkeld kan worden. Eigenaarschap van leren, autonomie, reflecteren, presenteren, feedback geven en ontvangen maken hier een belangrijk onderdeel van uit. We vinden het tevens belangrijk dat de kinderen kennis onderhouden zodat een goed werkgeheugen tot stand komt.

De interactie tussen leerkracht en leerling en tussen leerlingen onderling is van wezenlijk belang. Leerstrategieën worden dagelijks besproken. Dit gebeurt op individueel- en/of op groepsniveau, vóór- en na een taak. De leerkracht vervult tevens de rol van coach en “critical friend”.

Bij de taakgerichte feedback wordt de individuele ontwikkeling besproken. De samenstelling van een portfolio ervaren we als een geschikt middel om te reflecteren op hetgeen het kind geleerd heeft de afgelopen periode.

1.7 LEERSTOFAANBOD

Het vergaren van kennis door hoogbegaafde kinderen verloopt anders dan bij niet-hoogbegaafden. In de praktijk betekent dit dat het leerstofaanbod afwijkt van het reguliere aanbod c.q. methodes. Hoogbegaafde

kinderen leren soms sneller, altijd anders. In de praktijk betekent dit dat de leerstof ingedikt wordt waardoor ruimte overblijft voor verbreding en verdieping. Onze methodes voor taal en rekenen bieden een doorgaande leerlijn. De andere methodes die wij gebruiken worden aangepast aan de behoeften van de hoogbegaafde leerling. Het zoeken naar de juiste methodes, middelen en materialen, passend bij de manier van leren en kennis vergaren van hoogbegaafde leerlingen, is een blijvend speerpunt voor de Kwadraatafdeling.

Verbeterdoelen:

In schooljaar 2018-2019 zullen de volgende onderwerpen verder uitgediept gaan worden:

- Implementatie van een nieuwe methode/werkwijze voor Topografie
- Implementatie een nieuwe methode/werkwijze voor Verkeer
- Ruimte bieden aan talenten binnen de schoolse vakken door collegiale consultatie zowel binnen als buiten het eigen bestuur
- 21st. Century Education Skills,
- Contact maken en onderhouden met leerlingen van een school in Duitsland om het onderwijs in de Duitse taal betekenisvoller te maken.
- Het trainen en oefenen van executieve functies o.l.v. de intern begeleider
- Oriëntatie op een nieuwe schrijfmethode

1.8. Vak –en vormingsgebieden en de gehanteerde methodes

Methodewerk, Periodewerk en Kwadraatwerk

De opbouw van de dag bestaat uit 3 blokken:

- Methodewerk
- Periodewerk
- Kwadraatwerk

Het blok met methodewerk omvat het werken aan de kerndoelen voor het basisonderwijs. In het blok periodewerk komt verdieping, verrijking en het aanleren van studievaardigheden aan de orde. Het is te zien als een variant op Levelwerk. Ook sluiten we aan bij de Doelen en Vaardighedenlijst (DVL) van de SLO.

En in het blok Kwadraatwerk zitten meer projecten, omgaan met leren leren, techniek, ondernemen, burgerschap, presenteren en Topondernemers (voor Aardrijkskunde, Geschiedenis en Wereldoriëntatie waaronder Natuur).

Daarnaast zijn er verspreid over de week en terugkomend in een vast weekschema de vakken: filosofie, schaken, Engels, Chinees/Duits, muziek, tekenen, handvaardigheid, cultuur, gymnastiek, techniek en Kanjertraining.

In het weekgesprek wordt met iedere leerling, op basis van onder meer toetsgegevens (methodetoetsen, proeftoetsen en CITO-toetsen, besproken welke weg het de komende week gaat volgen om tot een goed eindproduct te komen bij de specifieke, persoonlijke leerdoelen.

- Godsdienstige vorming: “Kind op Maandag”
- Technisch en aanvankelijk lezen: Lijn 3
- Taal: Taalzee, Taal Actief, XL Posters

- Spelling: Taal Actief
- Rekenen: Pluspunt, XL Posters
- Begrijpend/studerend lezen: Nieuwsbegrip, het CITO Hulpboek, Tekstverwerken
- Schrijven: “Klinkers”
- Engels: “Groove me”
- Natuurkennis: “Topondernemers”
- Aardrijkskunde: “Topondernemers”
- Geschiedenis: “Topondernemers” en “De canon van Nederland”
- Verkeer: “Verkeerskrant”
- Bewegingsonderwijs: “Basislessen bewegingsonderwijs”
- Burgerschap en Sociale Integratie: Kanjertraining
- Techniek: “Proeven van Techniek”, handvaardigheid- en constructiematerialen
- Sociaal Emotionele Ontwikkeling: “Kanjertaining”
- Muziek: ‘Zing123’
- Handvaardigheid en tekenen: ‘Moet je doen’.

Rekenen: de basis voor groep 3 t/m 8 is de methode Pluspunt. Deze wordt aangevuld met o.a.: Rekentijgers en Bolleboos.

Taal: Er wordt gewerkt met de methode: Taal Actief aangevuld met Taalzee. Deze methodes aangevuld met het digitale portfolio sluiten aan bij de wijze van leren van hoogbegaafde leerlingen binnen een doorlopende leerlijn. Taalbeschouwing en actualiteit zijn hierbij ook belangrijk.

Spelling: binnen de Kwadraatafdeling wordt de spellingleerlijn gebruikt op basis van de methode Taal Actief. Het is een spellingleerlijn voor groep 4 t/m 8. De methode wordt topdown aangeboden en biedt een heldere structuur aan de kinderen met heldere spellingscategorieën.

Begrijpend lezen: Nieuwsbegrip, het CITO Hulpboek en Tekstverwerken. De ervaring leert dat sommige kinderen gauw tevreden zijn met hun antwoord en/of minder goed zelfstandig kunnen werken. Hier wordt extra aandacht aan besteed.

Schrijven: nieuwe methode m.i.v. schooljaar 2019-2020: “Klinkers”.

Aanvankelijk/Technisch lezen: gebruikte methode: Lijn 3.

Het is een misvatting te denken dat alle hoogbegaafde kinderen zichzelf leren lezen. In groep drie werken we vanaf dit schooljaar met Lijn 3 om de basis van het aanvankelijk en technisch lezen zo zorgvuldig mogelijk te leggen.

Voortgezet Technisch lezen: gebruikte methode: Timboektoe en Villa Alfabet.

Vanaf groep 5 ligt het accent op leesbeleving. Regelmatig horen we van ouders dat hun kind niet graag leest. De kinderen vinden het moeilijk om boeken te vinden die aansluiten bij hun belevingswereld. Daardoor komt het accent te liggen op het vergaren van kennis in plaats van plezier beleven aan een verhaal. In iedere groep wordt met vaste regelmaat in de week stil gelezen uit zelf uitgezochte boeken. Het uitdiepen van een boek behoeft blijvende aandacht.

Wereldoriëntatie:

Als leidraad gebruiken wij hierbij de methode: “Topondernemers”.

Vanaf groep 3 wordt met de thema's uit deze methode gewerkt. Het thema wordt methode- en vak overstijgend ingezet.

Filosofie:

Doel van het filosoferen met kinderen is het bevorderen van zelfstandig en autonoom denken door het ontwikkelen van thinking tools. Door reflectie op de denkpraktijk, door te denken over de procedures die men gebruikt bij het denken, kunnen kritische instellingen en vaardigheden tot ontwikkeling komen. Dit vak wordt gegeven door de eigen leerkracht in de eigen groep van de kinderen. Uitgangspunt zijn verhalen, thema's, stellingen, actualiteiten. Wij maken hierbij gebruik van de methode: "Filosoferen doe je zo"

Muziek:

Voor muziek gebruiken wij dezelfde werkwijze als op de Akker regulier, m.b.v. de methode 123Zing.

Periodewerk:

- Informatieverwerking (Zip)
- Taal
- Lezen
- Rekenen (Rekentijgers, Topklassers wiskunde, Breinkrakers)
- Allerlei (Nikitin o.a) -studievaardigheden
- Verkeer
- Topografie
- Op naar 't VO

Kwadraatwerk:

- Topondernemers
- omgaan met hoogbegaafdheid
- leren leren
- -presenteren
- -ondernemen
- -ontwerpen
- -21st Century Education Skills
- -Burgerschap

Informatica:

Op onze afdeling gebruiken alle kinderen een iPad ter ondersteuning van het onderwijs en het leerproces. Wij gebruiken naast de papieren versie van methodes en werkschriften ook digitale methodes, werkbladen, oefenprogramma's en een digitale portfolio. De iPad wordt tevens gebruikt voor het maken van presentaties, filmpjes, bewijsstukken, het verzamelen van informatie, het delen van informatie en het ontvangen van feedback hierop met de eigen groep en via digitale platforms en het zelfstandig werken.

Vreemde talen:

Het hoofddoel van het aanbod van een vreemde taal is “leren leren”. Tijdens de opbouw van de lessen zijn de volgende vaardigheden van belang: luistervaardigheid, begrijpen, durven spreken, leesvaardigheid, toepassen/schrijfvaardigheid. Er is tevens aandacht voor de cultuur van het land. Er wordt met regelmaat ook vakoverstijgend gewerkt met: muziek en drama. Bij de vreemde talen krijgen we te maken met grote verschillen in de groepen door de zij-instromers. Wij geven hier vorm aan door groepsoverstijgend en in niveaugroepen te werken.

Engels:

Vanaf groep 3 tot en met 8 krijgen de kinderen les in de Engelse taal. Dit vak wordt gegeven door de eigen leerkrachten. Wij maken bij het geven van onze lessen gebruik van de methode: “Groove me”.

Duits:

De groepen 3 t/m 5 krijgen Duits. Het vak Duits wordt door een vakleerkracht gegeven. De kinderen worden hierbij verdeeld over 3 niveaugroepen. Aanvang/licht gevorderd en gevorderd. Wij organiseren dit in drie verschillende lesmomenten. In leerjaar 3,4 en 5. Bij de instroom van een nieuwe leerling in groep 5, zonder ervaring met de Duitse taal, werken wij groepsoverstijgend.

Ter ondersteuning van de lessen maken wij gebruik van de volgende methodes/materialen:

Literatuur:

- *Der Gröffelo*, Axel Scheffler-Julia Donaldson
- *Deutsch als Zweitsprache- systematisch fördern*.
- Unterrichtsmaterialien für Vorschulkinder und Schulanfänger, Bettina Briddigkeit/ Astrid Frikach-Viergge/Silke Keller/ Reena Osterwald: Mein erster Langenscheidt
- Mein erster Langenscheidt

Material:

- Das Gröffelo Malbuch, Axel Scheffler – Julia Donaldson
- Literaturprojekt zu ‘der Gröffelo’, Zeynep Kalkavan
- Das Gröffelo Mitmachbuch, Axel Scheffler- Julia Donaldson
- Kikus Deutsch, Stefan Merkle
- Planetino 1. Deutsch für Kinder, Gabrielle Kopp/Siegfried Büttner/Josef Alberti
- Deutsch als Fremdsprache. Kindergarten und Vorschule. Praxis Buch, Marianne Hack/Ruth Huber/Claudia Hunziker/ Beatrice Margna
- Knacks, der kleine Waschbär. Ein Buch für Tierexperten und für Deutschlernenden in der Primarstufe, Goethe Institut

Websites: o.a.:

- <https://de.islcollective.com/>
- <http://www.schule.at/portale/deutsch-als-zweitsprache-und-ikl/sachthemen.html>
- <http://www.lernbiene.de/arbeitsblaetter-gratisdownload-fuer-grundschule-und-sekundarstufe-1/deutsch.html>
- http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/arbeitsblaetter_a1_z/arbeitsblatt001-099.pdf
- http://www.aduis.nl/Pics/Arbeitsblaetter/101532_SA_A_NL.pdf
- <http://demo.elena-learning.eu/de/themas/>

Video:

- Der Gröffelo
- Die Sendung mit dem Elefanten (1), Filme für den DaF-Unterricht in der Primarstufe.
- Contact met een school in Duitsland ten behoeve van de spreek- en schrijfvaardigheid in deze taal.

Chinees:

De groepen 6 tot en met 8 krijgen Chinees. Het vak Chinees wordt door een vakleerkracht gegeven. De kinderen worden hierbij verdeeld over 3 niveaugroepen. Aanvang/licht gevorderd en gevorderd. Wij organiseren dit in drie verschillende lesmomenten. Wij maken gebruik van het leerwerkboek: "Go 100 karakters en cultuur" door: J. Lo, E. Yih en J. v/d Putter.

Schaken:

Het hoofddoel van ons schaakonderwijs is: "leren leren" en hiermee plezier en uitdaging ervaren aan het spel. Het vak schaken wordt door een vakleerkracht gegeven (momenteel is deze functie vacant). Bij schaken krijgen we te maken met grote verschillen in de groepen door de zij-instromers. Wij geven hier vorm aan door binnen de groep met niveaugroepen te werken en in een enkel geval wordt er groeps-overstijgend te werk gegaan. Tevens maken wij gebruik van 2 vrijwilligers zodat we ieder kind voldoende aandacht kunnen geven. We hebben de ambitie om groepsoverstijgend in drie niveaugroepen te gaan werken. De kinderen worden hierbij verdeeld over 3 niveaugroepen. Aanvang/licht gevorderd en gevorderd. De gebruikte methode heet: "Schaken volgens de trainingsmethodiek van R. Brunia en C. van Wijgerden. De lessen worden digitaal aangeboden. School schrijft zich met de kinderen die daar interesse in hebben in voor lokale, regionale en landelijke schaakwedstrijden.

Leren leren:

Leren leren wordt geïntegreerd in het lesaanbod. Bij het geven van toetsen en proefwerken worden vooraf leerstrategieën besproken. Ook nadat de toets of het proefwerk gemaakt is wordt samen bekeken welke strategie voor het kind werkt. Wat heeft dit individuele kind nodig om de toets te leren en te maken?

Leren ondernemen wordt tot nu toe experimenteel toegepast binnen groep D (groep 7/8) tijdens wereldoriëntatie.

1.7 ONDERWIJSLEERPROCES:

Het pedagogisch klimaat:

In de visie van De Akker wordt respect voor elkaar als een belangrijk aandachtspunt gezien. In een veilige omgeving, waarin iedereen zich fijn en veilig voelt kunnen kinderen zich goed ontwikkelen. Regels, afspraken en consequente toepassingen hier van zijn daarbij noodzakelijk. Ook frustraties, het kwijt zijn van gevoel van veiligheid, vertrouwen en plezier in leren vraagt veel geduld en aandacht van een leerkracht. De leerkracht dient oog te hebben voor onderliggende emoties. Dit vraagt sterk pedagogisch handelen van de leerkracht. Als hulpmiddel maken we gebruik van de Kanjermethode. Voor sommige kinderen is de problematiek te groot om in een schoolse setting op te lossen. Daarvoor maken we gebruik van externe instanties. Afhankelijk van de situatie vraagt de school coaching voor leerkrachten of hulp voor het kind cq gezin buiten de school.

Het didactisch handelen:

Het indelen op leeftijd heeft gevolgen voor het didactisch handelen. Binnen het Kwadraatconcept wordt niet versneld op leeftijd, tenzij alle didactische alternatieven zijn uitgeput.

Door het ruime aanbod van vakken verbreden, verdiepen en verrijken we. Het niveau binnen een Kwadraatgroep is zeer uiteenlopend. Dit heeft grote invloed op het didactisch handelen van de leerkracht. Vanuit praktisch oogpunt werken we met groeps-overstijgende niveaugroepen rekenen en begrijpend lezen.

Daarnaast nemen de kinderen problematieken mee zoals een dysharmonisch intelligentieprofiel, grote afleidbaarheid, perfectionisme, faalangst, dyslexie en/of stoornissen uit de DSM-V.

Kinderen met een disharmonisch intelligentieprofiel hebben vaak moeite met het verwerken van instructie. Daarom wordt instructie ondersteund door de stop-denk-doe-checkmethode. Het perfectionisme is van invloed op de verwerkingssnelheid. Daarom wordt gebruik gemaakt van een timetimer, kleurenklok of stoplicht. De behoefte aan bewegen wordt gevoed door bewegen tijdens het leren zo veel mogelijk toe te staan en door bewust beweegmomenten te creëren.

Het hoogbegaafde kind heeft in het algemeen een weerzin voor herhalen. Dit betekent dat de leerkracht veel afwisseling moet zoeken in werkvormen om aangeleerde kennis/vaardigheden te onderhouden en te laten automatiseren. Automatiseren vraagt herhalen en oefenen. Omdat hoogbegaafde kinderen moeite hebben om hun cognitie uit te schakelen, lijkt het automatiseren lastig tot stand te komen. Wij vertellen de kinderen dat het er op onze school bij hoort, dat we bepaalde kennis en vaardigheden met een vaste regelmaat onderhouden en trainen. Op deze manier komt er namelijk een werkgeheugen tot stand. Door de kinderen er van doordrongen te laten raken dat zelfs hun grootste idool dagelijks moet trainen (onderhouden) en door hen de noodzaak tot/behoefte aan het automatiseren te laten ervaren in eigen keuzes en betekenisvolle situaties, ondersteunen wij het automatiseren. Door het invoeren van multitask werkvormen wordt tevens getracht het automatiseringsproces tot stand te brengen. Ook leren wij kinderen de eerste beginselen van de werking van het brein zodat ze inzicht krijgen in het nut van oefenen.

1.9 PERSONEELSBELEID

Alle Kwadraatleerkrachten vallen onder het bestuur van PCBO Meppel. De Kwadraatleerkracht heeft specifieke kwaliteiten nodig zoals:

- Stimulator van leerprocessen zijn in plaats van kennisoverdrager.
- Als mentor bewaakt hij/zij het proces van ontwikkeling middels een portfolio.
- Hij/zij kan optimaal omgaan met gedifferentieerd klassenmanagement.
- Een grote dosis energie, motivatie en contactuele vaardigheden.

1.10 DIRECTIEVOERING/SCHOOLLEIDING

De Kwadraatafdeling valt onder de organisatiestructuur van De Akker. De onderwijskundige en dagelijkse leiding evenals de eindverantwoordelijkheid is in handen van de Coördinator Kwadraat, Gert Egberts. Hij is tevens leerkracht van kwadraat D op wo/do/vr. Gert Egberts doet de intake of (incidenteel) de intern begeleider van de kwadraatafdeling. Zie onze website voor de aannameprocedure.

1.11 PERSONEELSORGANISATIE

Verder zijn enkele vakleerkrachten werkzaam binnen de Kwadraatafdeling: voor Chinees, Duits en schaken.

Bij projecten en 'Praat in het Kwadraat' worden regelmatig gastdocenten en/of ouders ingezet.

1.12 PROFESSIONALISERING

Deskundigheidsbevordering stimuleren we zeer, ook binnen de Kwadraatafdeling. Alle leerkrachten, inclusief de intern begeleider en de directeur hebben de opleiding Begaafdheidsspecialist gevolgd. Leerkrachten die nieuw starten op de Kwadraatafdeling starten ook direct met de opleiding. Op de nieuwkomers na hebben alle

leerkrachten ook de vervolgopleiding Senior Begaafdheidsspecialist gevolgd. Daarnaast wordt regelmatig deelgenomen aan inspiratiedagen, studiedagen en lezingen en workshops op het gebied van hoogbegaafdheid. Ter ontwikkeling van ons eigen curriculum wordt er jaarlijks een aantal ontwikkelingsdagen gehouden met het Kwadraatteam.

1.13 ORGANISATIE EN BELEID

De leerjaren binnen de groepen zijn dit schooljaar als volgt verdeeld:

- groep A: leerjaren 3/4/5
- groep B: leerjaren 5/6
- groep C: leerjaar 6/7
- groep D: leerjaar 7/8

Deze verdeling wordt jaarlijks bepaald n.a.v. het aantal aangemelde kinderen en hun leeftijd.

1.14 BELEID T.A.V. INDELING IN GROEPEN

Zoals beschreven in het Kwadraatconcept worden de kinderen ingedeeld op leeftijd. Veel kinderen hebben op de vorige basisschool een groep overgeslagen omdat dit de enige mogelijkheid was om tegemoet te komen aan de cognitieve behoeften van het kind. Ze hadden weinig tot geen contact met leeftijdgenoten. Voor de sociale en emotionele ontwikkeling is het belangrijk dat kinderen omgaan met leeftijdgenoten mede vanwege hun belevingswereld.

De reden tot versnelling is feitelijk al vervallen nu de kinderen een uitgebreid leerstofaanbod krijgen en zij tussen ontwikkelingsgelijken zitten. Zij voelen zich nu begrepen door hun klasgenoten. Binnen het Kwadraatonderwijs slaan kinderen in theorie geen groep over. Versnellen op didactisch gebied is wel inherent aan het Kwadraatconcept, als de verrijking niet meer passend is. Een leerling doorloopt hierdoor de kerndoelen van het basisonderwijs soms eerder en stroomt dan in goed overleg met de ouders een jaar eerder uit naar het Voortgezet Onderwijs. Indeling in de groepen vindt plaats op basis van leeftijd, ontwikkeling, sociale competenties en leerbehoeften.

1.15 COMMUNICATIE

Communicatie over de dagelijkse gang van zaken vindt plaats via persoonlijke gesprekken, telefonisch en via e-mail tussen leerkracht en ouders en ook tussen dagelijkse leiding en ouders. Drie keer per jaar worden er oudergesprekken gehouden waarbij: de verwachtingen van de ouders, de leervorderingen en ontwikkeling van hun kind wordt besproken. Indien noodzakelijk worden er tussentijds extra gesprekken gehouden. Middels een portfolio en een rapport wordt de ontwikkeling van de leerlingen zichtbaar gemaakt. Het portfolio wordt door de leerkracht met het kind besproken en tijdens het oudergesprek met de ouders. De schooldirectie heeft wekelijks op woensdag ochtend van 08.30-09.30 uur open "spreekuur" voor ouders. Daarnaast houden wij een 'Oudercafé', een laagdrempelige bijeenkomst om met IB en directie te praten of vragen te stellen over de schoolse zaken.

Op de website van de Akker is een speciaal tabblad met Kwadraatinformatie voor ouders.

Elke week verschijnt er een nieuwsbrief voor de hele Akker. Twee keer per jaar verschijnt een speciale nieuwsbrief voor Kwadraatouders. In de redactie zitten tevens een ouder (indien er een vrijwilliger beschikbaar is) en leerlingen van de Kwadraatafdeling. De leerlingen nemen deel aan de leerlingenraad. Het verslag hiervan staat op de site.

1.16 INZET VAN MIDDELEN

Voor de uitvoering van het Kwadraatconcept worden door de stichting PCBO Meppel extra middelen ingezet. Hierdoor zijn de groepen ook kleiner. Ook staat Chinees, Duits en schaken op het lesrooster en hiertoe zijn vakdocenten aangetrokken. Alle leerlingen hebben een iPad nodig en krijgen deze van de school tot hun beschikking. Deze iPad blijft op school. Aan ouders wordt geen extra bijdrage gevraagd. De schoolbijdrage is voor alle kinderen van Kindcentrum De Akker gelijk en is vrijwillig (zie schoolgids Akker).

1.17 VERWIJZING NAAR VOORTGEZET ONDERWIJS

Leeropbrengsten en evaluaties

De leeropbrengsten worden geanalyseerd door de leerkrachten, de IB'er en de directie. Als een kind zich conform de verwachting ontwikkelt, is dat voor ons een teken dat we op de goede weg zitten. We kunnen dan naast de wettelijke fundamentele doelen voor het basisonderwijs ook op het behalen van de streefdoelen insteken. Als de leerresultaten bij een leerling of groep tegenvallen, gaan we op zoek naar de oorzaak en leggen dit vast in een verbeteringsplan, groepsplan of individueel handelingsplan. Jaarlijks vinden ook evaluaties plaats van de schoolontwikkeling, de beleidsvoornemens en onze ambitieplannen. We analyseren of de ingezette ontwikkelingen resultaat hadden. Deze analyses worden met het team gedaan.

Bij het geven van advies naar het Voortgezet Onderwijs speelt mee dat de kinderen vaak niet hun hele schoolloopbaan op de Kwadraatafdeling zitten. De leerkracht van groep 8 ziet welke begeleidingsbehoeften een kind heeft. Te denken valt aan begeleiding bij problemen als onderpresteren of faalangst.

Het gevolg voor sommige kinderen is dat zij hun didactische capaciteiten nog onvoldoende verzilveren. De bevindingen van de groepsleerkracht spelen een grote rol bij de verwijzing naar het VO.

De kinderen maken een adaptieve eindtoets basisonderwijs in groep 8, Route8. We begeleiden de kinderen en hun ouders bij het vinden van de juiste vervolgschool door:

- -het voeren van vorderings- en adviseringsgesprekken
- -samen met de kinderen bezoeken te brengen aan het VO
- -kinderen en ouders te stimuleren de open dagen van het VO te bezoeken
- -ouders op de mogelijkheid te wijzen van het aanvragen van een gesprek met de IB'er van het VO
- -Eens in de twee jaar houden we een informatieavond "Hoe overleef ik het VO, waar oudleerlingen en hun ouders informatie en ervaringen delen met aanstaande VO leerlingen en hun ouders.

Verbeteren en vernieuwen

Het analyseren van de resultaatgebieden levert ons belangrijke informatie op voor verbetering van ons onderwijs. Het kan natuurlijk altijd beter en we willen dan ook graag leren van alle informatie die de analyses ons oplevert. De verbeteringen worden in nieuw beleid gezet in een jaarplan. We communiceren hierover met u als ouders / verzorgers via onze Nieuwsbrief

We hebben contact met de verschillende scholen voor voortgezet onderwijs in Meppel en in de regio (waar onze Kwadraatleerlingen naar toe gaan/zijn gegaan).

Doel van deze contacten:

- Hoe gaat het met deze leerlingen in het VO?
- Hoe kunnen we ons onderwijs inrichten zodat we de kinderen nog beter kunnen begeleiden richting het VO?

- Zicht krijgen op het aanbod en begeleiding aan hoogbegaafde kinderen op de verschillende V.O. scholen t.b.v. voorlichting aan ouders

Van de kinderen die naar het Voortgezet Onderwijs zijn gegaan, ontvangt de school nog twee jaren na het verlaten de behaalde rapportcijfers. Tevens is er jaarlijks een gesprek met het Voortgezet Onderwijs ter evaluatie van onze advisering. Zo blijven we op de hoogte van de leervorderingen van onze oudleerlingen.

Verbeteringen en vernieuwingen schooljaar 2019-2020

Komend schooljaar gaan we verder met de implementatie van de door ons gekozen vernieuwde methode Pluspunt.

Afgelopen schooljaar (evenals komend schooljaar) draai(d)en wij mee in een Pilot DIA toetsen. Dit zijn adaptieve toetsen, waarvan wij denken dat ze prima passen bij het karakter van de kwadraatafdeling. Tevens werken we aan het trainen en oefenen van de executieve vaardigheden, middels een groepsarrangement.

OVERZICHT UITGESCHREVEN LEERLINGEN NAAR HET VO.

Schooljaar	Aantal uitgeschreven leerlingen	Type VO school VWO	Type VO school HAVO	Type VO school Theoretisch/gemengde leerweg
2011/2012	4	4 VWO		
2012/2013	12	12 VWO		
2013/2014	21	21 VWO		
2014/2015	10	10 VWO geadviseerd		
2015/2016	23	20 VWO geadviseerd	3 HAVO geadviseerd	
2016/2017	18	15 VWO	2 HAVO	1 TL
2017/2018	11	11 VWO		
2018/2019	18	9 VWO	8 HAVO/VWO	1 GL

In schooljaar 2018-2019 hebben we wederom deelgenomen aan de adaptieve, digitale eindtoets: Route 8. De leerlingen hebben over het algemeen geheel volgens verwachting gescoord. Enkele leerlingen scoorden iets hoger of iets lager dan verwacht. Ten aanzien van de advisering naar het Voortgezet onderwijs vroeg dit niet om een aanpassing. Het landelijk gemiddelde voor scholen met een vergelijkbare populatie als onze school is 206. De bovengrens daarbij is 219. Het gemiddelde van de Kwadraatafdeling van de Akker is 235,8.

De kinderen hebben zich zo optimaal mogelijk ontwikkeld, passend bij hun mogelijkheden. De resultaten van de toets hebben ons een bevestiging gegeven van de doorgemaakte ontwikkeling van de leerlingen.

We hebben op basis van de scores in zijn algemeenheid de volgende conclusies kunnen trekken: De meeste leerlingen scoren voor taal en rekenen boven de landelijke standaardscore. Ten aanzien van de leerlingen waarbij dit niet het geval is worden bij taal de onderdelen taalverzorging en/of luistervaardigheid als lastig ervaren. Bij rekenen zien wij dat een paar leerlingen die uitvallen dit wisselend over alle onderdelen doen. Wij herkennen dit en houden hier bij de zorg/ondersteuning en onderwijsbehoefte van deze leerlingen rekening mee.

1.18 TOETSING EN TOETSINSTRUMENTEN

Toetsing vindt plaats via methodegebonden toetsen en methode onafhankelijke toetsen (CITO, Route 8 eindtoets bao).

Onder de methode gebonden toetsen vallen de bloктоetsen van Lezen: Lijn 3, Taal: Taal Zee en Taal Actief, Spelling: Taal Actief, Lezen: Veilig Leren Lezen, Rekenen: Pluspunt, de toetsen van Topondernemers, toetsen van Nieuwsbegrip. Het digitale portfolio maakt de ontwikkeling zichtbaar van het kind ten opzichte van zichzelf.

De leerlingen worden methode onafhankelijk gevolgd met het CITO LOVS. Deze toetsen worden twee keer per jaar afgenomen nl. in januari en juni volgens het Akker toetsrooster.

De volgende Leerling Volg Toetsen worden gebruikt:

- Rekenen en wiskunde
- Spelling
- Begrijpend lezen
- Technisch lezen DMT

In groep 8 wordt een eindtoets voor basisonderwijs aangeboden, nl. Route 8. Indien noodzakelijk (wanneer de ontwikkeling bij een vakgebied achter mocht blijven) gebruiken we aanvullende toetsen om de ontwikkeling van de leerling nog beter in kaart te kunnen brengen.

Interventies

Nadat onderzocht is waar het kind moeite mee heeft, waar het extra hulp voor nodig heeft wordt een handelingsplan opgesteld. Een handelingsplan heeft in de regel een looptijd van 6 tot 8 weken. Hierna wordt het handelingsplan geëvalueerd.